

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (stora avdelningen)

den 31 januari 2023*

”Begäran om förhandsavgörande – Område med frihet, säkerhet och rättvisa – Straffrättsligt samarbete – Europeisk arresteringsorder – Rambeslut 2002/584/RIF – Förfarande för överlämnande av personer mellan medlemsstaterna – Villkor för verkställighet – Den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet – Artikel 47 andra stycket i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna – Rätten att få sin sak prövad av en domstol som har inrättats enligt lag – Möjlighet att utfärda en ny europeisk arresteringsorder avseende samma person”

I mål C-158/21,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Tribunal Supremo (Högsta domstolen, Spanien) genom beslut av den 9 mars 2021, som inkom till domstolen den 11 mars 2021, i det straffrättsliga förfarandet mot

Lluís Puig Gordi,

Carles Puigdemont Casamajó,

Antoni Comín Oliveres,

Clara Ponsatí Obiols,

Meritxell Serret Aleu,

Marta Rovira Vergés,

Anna Gabriel Sabaté,

ytterligare deltagare i rättegången:

Ministerio Fiscal,

Abogacía del Estado,

Partido político VOX,

meddelar

* Rättegångsspråk: spanska.

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden K. Lenaerts, vice ordföranden L. Bay Larsen (referent), avdelningsordförandena C. Lycourgos, E. Regan, P.G. Xuereb, L.S. Rossi samt domarna M. Ilešič, J.-C. Bonichot, N. Piçarra, I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen, N. Wahl, I. Ziemele och J. Passer,

generaladvokat: J. Richard de la Tour,

justitiesekreterare: första handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 5 april 2022,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Lluís Puig Gordi, genom S. Bekaert, advocaat, och G. Boyé Tuset, abogado,
- Carles Puigdemont Casamajó, genom G. Boyé Tuset, abogado,
- Antoni Comín Oliveres, genom G. Boyé Tuset, J. Costa Rosselló och I. Elbal Sánchez, abogados,
- Clara Ponsatí Obiols, genom G. Boyé Tuset och I. Elbal Sánchez, abogados,
- Marta Rovira Vergés, genom A. Van den Eynde Adroer, abogado,
- Anna Gabriel Sabaté, genom B. Salellas Vilar, abogado,
- Ministerio Fiscal, genom F.A. Cadena Serrano, C. Madrigal Martínez-Pereda, J. Moreno Verdejo och J.A. Zaragoza Aguado, fiscales,
- Partido político VOX, genom M. Castro Fuertes, abogada, och M.P. Hidalgo López, procuradora,
- Spaniens regering, genom S. Centeno Huerta, A. Gavela Llopis och J. Ruiz Sánchez, samtliga i egenskap av ombud,
- Belgiens regering, genom M. Jacobs, C. Pochet och M. Van Regemorter, samtliga i egenskap av ombud, biträdda av F. Matthis och B. Renson, avocats,
- Polens regering, genom B. Majczyna, i egenskap av ombud,
- Rumäniens regering, genom E. Gane och A. Wellman, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom J. Baquero Cruz och S. Grünheid, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 14 juli 2022 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 2002, s. 1), i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009 (EUT L 81, 2009, s. 24) (nedan kallat rambeslut 2002/584).
- 2 Begäran har framställts i ett brottmål mot Lluís Puig Gordi, Carles Puigdemont Casamajó, Antoni Comín Oliveres, Clara Ponsatí Obiols, Meritxell Serret Aleu, Marta Rovira Vergés och Anna Gabriel Sabaté.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 Skälen 6, 8 och 12 i rambeslut 2002/584 har följande lydelse:
 - ”(6) Den europeiska arresteringsorder som införs genom detta rambeslut utgör den första konkreta åtgärder på det straffrättsliga området rörande principen om ömsesidigt erkännande, vilken Europeiska rådet har kallat en ’hörnsten’ i det rättsliga samarbetet.
...
(8) Beslut om verkställighet av en europeisk arresteringsorder måste kontrolleras i tillräcklig omfattning, vilket innebär att en rättslig myndighet i den medlemsstat där den eftersökta personen har gripits måste fatta beslutet om huruvida han eller hon skall överlämnas.
...
(12) Detta rambeslut respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns i artikel 6 i Fördraget om Europeiska unionen och återspeglas i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt kapitel VI i denna. Inget i detta rambeslut får tolkas som ett förbud att vägra överlämna en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder, om det finns objektiva skäl för att tro att den europeiska arresteringsordern har utfärdats för att lagföra eller straffa en person på grund av dennes kön, ras, religion, etniska ursprung, nationalitet, språk, politiska uppfattning eller sexuella läggning, eller att denna persons ställning kan skadas av något av dessa skäl.
...”
- 4 I artikel 1 i detta rambeslut föreskrivs följande:
 - ”1. Den europeiska arresteringsordern är ett rättsligt avgörande, utfärdat av en medlemsstat med syftet att en annan medlemsstat skall gripa och överlämna en eftersökt person för lagföring eller för verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd.
 2. Medlemsstaterna skall verkställa varje europeisk arresteringsorder i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande samt bestämmelserna i detta rambeslut.

3. Detta rambeslut påverkar inte skyldigheten att respektera de grundläggande rättigheterna och de grundläggande rättsliga principerna i artikel 6 i Fördraget om Europeiska unionen.”

5 I artiklarna 3, 4 och 4a i nämnda rambeslut anges skäl som motiverar att verkställighet av en europeisk arresteringsorder vägras.

6 I artikel 6.1 i samma rambeslut föreskrivs följande:

”Den utfärdande rättsliga myndigheten är den rättsliga myndighet i den utfärdande medlemsstaten som är behörig att utfärda en europeisk arresteringsorder enligt den utfärdande medlemsstatens lagstiftning.”

7 I artikel 8 i rambeslut 2002/584 anges vilka uppgifter som den europeiska arresteringsordern ska innehålla samt preciseras att den ska översättas till ett språk som är officiellt i den verkställande medlemsstaten.

8 Artikel 15.2 och 15.3 i rambeslutet har följande lydelse:

”2. Om den verkställande rättsliga myndigheten anser att de uppgifter som den utfärdande medlemsstaten har meddelat inte är tillräckliga för att myndigheten skall kunna besluta om överlämnandet, skall den begära att utan dröjsmål få nödvändiga kompletterande uppgifter ...

3. Den utfärdande rättsliga myndigheten får när som helst överföra alla användbara kompletterande uppgifter till den verkställande rättsliga myndigheten.”

Belgisk rätt

9 I artikel 4 i loi du 19 décembre 2003 relative au mandat d’arrêt européen (lag av den 19 december 2003 om den europeiska arresteringsordern) (*Moniteur belge* av den 22 december 2003, s. 60075), i den lydelse som är tillämplig på omständigheterna i det nationella målet, föreskrivs följande:

”Verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska vägras i följande fall:

...

5° När det finns befogad anledning att anta att verkställigheten av den europeiska arresteringsordern skulle leda till att den berörda personens grundläggande rättigheter enligt artikel 6 i fördraget om Europeiska unionen kränktes.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

10 I det nationella brottmålet utfärdade Tribunal Supremo (Högsta domstolen, Spanien), som är den hänskjutande domstolen, europeiska arresteringsorder den 14 oktober 2019 mot Carles Puigdemont Casamajó och den 4 november 2019 mot Antoni Comín Oliveres, Lluís Puig Gordi och Clara Ponsatí Obiols.

11 Konungariket Belgien inledde förfaranden för verkställighet av de europeiska arresteringsorder som utfärdats mot Carles Puigdemont Casamajó, Antoni Comín Oliveres och Lluís Puig Gordi.

- 12 Dessa förfaranden vilandeförklarades, i den del de avsåg Carles Puigdemont Casamajó och Antoni Comín Oliveres, efter det att de hade blivit ledamöter av Europaparlamentet.
- 13 Genom beslut av den 7 augusti 2020 beslutade Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel (Nederländskspråkiga förstainstansdomstolen i Bryssel, Belgien) att vägra verkställighet av den europeiska arresteringsorder som utfärdats mot Lluís Puig Gordi.
- 14 Den hänskjutande domstolen har angett att detta beslut grundades på bedömningen att den saknade behörighet med avseende på det straffrättsliga förfarandet mot Lluís Puig Gordi och följaktligen inte var behörig att utfärda denna europeiska arresteringsorder. Med hänvisning till EU-domstolens praxis avseende begreppet rättslig myndighet i artikel 6 i rambeslut 2002/584, skälen 8 och 12 i detta rambeslut, Europadomstolens dom av den 2 juni 2005, Claes m.fl. mot Belgien (CE:ECHR:2005:0602JUD004682599) och belgisk lagstiftning, bedömde Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel (Nederländskspråkiga förstainstansdomstolen i Bryssel) att den hade rätt att pröva den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet, det vill säga den hänskjutande domstolens behörighet, i detta avseende. Den belgiska domstolen bedömde att den hänskjutande domstolen saknade behörighet, varvid den hänvisade till yttranden från Groupe de travail sur la détention arbitraire (Arbetsgruppen mot godtyckliga frihetsberövanden) (nedan kallad GTDA) av den 25 april och den 13 juni 2019, Europadomstolens dom av den 22 juni 2000, Coëme m.fl. mot Belgien (CE:ECHR:2000:0622JUD003249296), och av den 2 juni 2005, Claes m.fl. mot Belgien (CE:ECHR:2005:0602JUD004682599), skäl 12 i det nämnda rambeslutet samt bestämmelser i belgisk och spansk rätt.
- 15 Den belgiska åklagarmyndigheten överklagade det ovan i punkt 13 nämnda beslutet av den 7 augusti 2020 till Cour d'appel de Bruxelles (Appellationsdomstolen i Bryssel, Belgien), som avslog överklagandet genom beslut av den 7 januari 2021.
- 16 I sistnämnda beslut hänvisas till en rapport från GTDA av den 27 maj 2019, till de domar från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna som nämnts i föregående punkt samt till en handling avseende den hänskjutande domstolens behörighet, vilken på begäran av den belgiska åklagarmyndigheten hade tillhandahållits av en domare vid den sistnämnda domstolens brottmålsavdelning. På grundval av dessa uppgifter fann Cour d'appel de Bruxelles (Appellationsdomstolen i Bryssel) att den hänskjutande domstolens behörighet att döma Lluís Puig Gordi saknade uttrycklig rättslig grund och drog därav slutsatsen att hans grundläggande rättigheter skulle riskera att kränkas om den europeiska arresteringsorder som utfärdats mot honom verkställdes. Nämnda domstol ansåg dessutom att det var nödvändigt att beakta att det fanns en extremt allvarlig risk för åsidosättande av oskuldspresumtionen.
- 17 Den hänskjutande domstolen har i detta sammanhang angett att den bland annat ska avgöra huruvida den kan utfärda en ny europeisk arresteringsorder mot Lluís Puig Gordi efter det att verkställighet av en tidigare europeisk arresteringsorder vägrats och huruvida den ska vidhålla eller återkalla de europeiska arresteringsorder som utfärdats mot andra tilltalade i det nationella brottmålet.
- 18 För det första anser den hänskjutande domstolen att den verkställande rättsliga myndigheten enligt unionsrätten inte har befogenhet att kontrollera den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet. Eventuellt bristande behörighet ingår nämligen inte bland de skäl för att vägra verkställighet som föreskrivs i rambeslut 2002/584 och ska skiljas från avsaknaden av ställning

som ”rättslig myndighet” i den mening som avses i rambeslutet. En vägran att verkställa en europeisk arresteringsorder kan emellertid inte grundas på ett skäl för att vägra verkställighet som endast föreskrivs i nationell rätt.

- 19 För det andra har den hänskjutande domstolen påpekat att belgiska domstolar inte är behöriga att tolka spansk rätt. I förevarande fall har de sistnämnda domstolarna dessutom gjort en felaktig tolkning av denna rätt genom att bland annat grunda sig på yttranden från GTDA, vilken inte upprättats med stöd av folkrätten och vars åsikter inte ger uttryck för uppfattningen i Förenta nationernas råd för mänskliga rättigheter. Nämnda domstolar har däremot underlåtit att beakta flera avgöranden från den hänskjutande domstolen avseende dess egen behörighet och den omständigheten att denna behörighet bekräftats genom en dom från Tribunal Constitucional (Författningsdomstolen, Spanien) av den 17 februari 2021.
- 20 För det tredje har den hänskjutande domstolen gjort gällande att de belgiska domstolarna borde ha begärt kompletterande uppgifter i enlighet med artikel 15.2 i rambeslut 2002/584, innan de beslutade huruvida verkställighet skulle ske av den europeiska arresteringsorder som utfärdats mot Lluís Puig Gordi.
- 21 För det fjärde är förekomsten av en allvarlig risk för kränkning av grundläggande rättigheter, som tillkommer den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder, inte ett, i rambeslutet, angivet skäl för att vägra verkställighet. EU-domstolen har godtagit ett sådant skäl för att vägra verkställighet, med stöd av artikel 1.3 i rambeslutet, men endast under förutsättning att det visas att det föreligger systembrister eller allmänna brister i den utfärdande medlemsstaten.
- 22 Mot denna bakgrund beslutade Tribunal Supremo (Högsta domstolen) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:

”1) Är det enligt [rambeslut 2002/584] möjligt för den verkställande rättsliga myndigheten att vägra att överlämna en person som är eftersökt enligt en europeisk arresteringsorder, med stöd av skäl för att vägra överlämnande som föreskrivs i den myndighetens nationella lagstiftning men som inte anges såsom skäl för att vägra verkställighet i rambeslutet?

2) För det fall föregående fråga ska besvaras jakande, och för att säkerställa möjligheten att använda sig av en europeisk arresteringsorder samt för att på ett ändamålsenligt sätt kunna utnyttja den möjlighet som föreskrivs i artikel 15.3 i [rambeslut 2002/584]:

Ska den utfärdande rättsliga myndigheten utreda och analysera de olika [medlems]staternas lagstiftningar, i syfte att ta hänsyn till eventuella skäl för att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder som inte anges i [rambeslut 2002/584]?

3) Mot bakgrund av svaren på de föregående frågorna, och med beaktande av att den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet att utfärda en europeisk arresteringsorder enligt artikel 6.1 i [rambeslut 2002/584] ska fastställas på grundval av den utfärdande [medlems]statens lagstiftning:

Ska artikel 6.1 i [rambeslut 2002/584] tolkas så, att den verkställande rättsliga myndigheten får ifrågasätta den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet med avseende på det aktuella straffrättsliga förfarandet och kan vägra att överlämna den eftersökta personen då den anser att den utfärdande rättsliga myndigheten inte är behörig att utfärda den europeiska arresteringsordern?

- 4) Vad gäller den eftersökta personens grundläggande rättigheter och den eventuella möjligheten för den verkställande rättsliga myndigheten att kontrollera huruvida dessa iakttas i den utfärdande [medlems]staten:
- Är det enligt [rambeslut 2002/584] tillåtet för den verkställande rättsliga myndigheten att, på grundval av en rapport från en arbetsgrupp vilken den eftersökta personen själv gett in till denna myndighet, vägra att överlämna den eftersökta personen av det skälet att denna myndighet anser att det föreligger en risk för att denna persons grundläggande rättigheter kommer att kränkas i den utfärdande medlemsstaten?
 - Utgör en sådan rapport, med avseende på föregående fråga, en objektiv, trovärdig, precis och vederbörligen aktualiserad uppgift som i enlighet med EU-domstolens praxis kan motivera att överlämnande av den eftersökta personen vägras på grund av att det finns en allvarlig risk för att vederbörandes grundläggande rättigheter kommer att kränkas?
 - För det fall föregående fråga ska besvaras jakande, vilka omständigheter måste enligt unionsrätten vara för handen för att en medlemsstat ska kunna slå fast att det finns en risk för kränkning av grundläggande rättigheter i den utfärdande medlemsstaten, såsom den eftersökta personen har åberopat, vilken motiverar att den europeiska arresteringsordern inte verkställs?
- 5) Påverkas svaren på de föregående frågorna av den omständigheten att den person som begärs överlämnad har kunnat åberopa skydd av sina grundläggande rättigheter vid den utfärdande [medlems]statens domstolar, och där har kunnat ifrågasätta den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet och den arresteringsorder som utfärdats [mot vederbörande], och det även i två domstolsinstanser?
- 6) Påverkas svaren på de föregående frågorna av den omständigheten att den verkställande rättsliga myndigheten vägrar att verkställa en europeisk arresteringsorder av skäl som inte uttryckligen anges i [rambeslut 2002/584], varvid den i synnerhet hänvisar till att den utfärdande rättsliga myndigheten saknar behörighet och att det föreligger en allvarlig risk för att grundläggande rättigheter kommer att kränkas i den utfärdande [medlems]staten, och detta utan att begära att den utfärdande rättsliga myndigheten lämnar kompletterande specifika uppgifter som kan ha betydelse för detta beslut?
- 7) För det fall det av svaren på föregående frågor följer att [rambeslut 2002/584] innebär att ett överlämnande av en eftersökt person, under sådana omständigheter som de som nu är aktuella, inte får vägras av ovannämnda skäl:

Utgör [rambeslut 2002/584] hinder mot att Tribunal Supremo (Högsta domstolen) utfärdar en ny europeisk arresteringsorder mot samma person och till samma medlemsstat?"

Förfarandet vid domstolen

Ansökan om att målet ska handläggas enligt förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande

- 23 Den hänskjutande domstolen har ansökt om att EU-domstolen i enlighet med artikel 105 i domstolens rättegångsregler ska handlägga förevarande mål enligt förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande.

- 24 Den hänskjutande domstolen har till stöd för sin ansökan påpekat att det nationella förfarandet är av straffrättslig karaktär, att förfarandet vilandeförklarats i avvaktan på EU-domstolens svar på begäran om förhandsavgörande och att de eftersökta personerna inte är föremål för någon frihetsberövande åtgärd.
- 25 I artikel 105.1 i rättegångsreglerna föreskrivs att EU-domstolens ordförande, på ansökan av den hänskjutande domstolen eller i undantagsfall på eget initiativ, efter att ha hört referenten och generaladvokaten, får besluta att ett mål om förhandsavgörande ska handläggas skyndsamt med avvikelse från vad som gäller enligt dessa rättegångsregler, när målet är av sådan beskaffenhet att det måste avgöras utan dröjsmål.
- 26 I förevarande fall beslutade EU-domstolens ordförande den 31 mars 2021, efter att ha hört referenten och generaladvokaten, att inte bifalla den ansökan som avses i punkt 23 ovan.
- 27 Tillämpningen av förfarandet för brådskande mål beror nämligen inte på beskaffenheten av tvisten i målet vid den nationella domstolen som sådan, utan på de exceptionella omständigheterna i det aktuella målet, utifrån vilka det ska stå klart att det är högst trängande att avgöra dessa frågor (se, för ett liknande resonemang, beslut av domstolens ordförande av den 30 maj 2018, KN, C-191/18, ej publicerat, EU:C:2018:383, punkt 20 och där angiven rättspraxis).
- 28 Vad gäller det nu nationella målet konstaterar domstolen emellertid att Tribunal Supremo (Högsta domstolen) inte har visat att det föreligger exceptionella omständigheter i detta mål av vilka det framgår att det föreligger ett högst trängande fall.
- 29 Eftersom förfarandet för förhandsavgörande förutsätter att förfarandet vid den hänskjutande domstolen vilandeförklaras i avvaktan på EU-domstolens svar, kan denna suspensiva effekt av att förhandsavgörande begärts därmed inte motivera att en begäran om förhandsavgörande handläggs enligt förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande (se, för ett liknande resonemang, beslut av domstolens ordförande av den 20 januari 2014, Nguyen och Schönherr, C-2/14, ej publicerat, EU:C:2014:1999, punkt 14 och där angiven rättspraxis).
- 30 Därtill kommer att den omständigheten att de personer som är föremål för det nationella straffrättsliga förfarandet för närvarande inte är frihetsberövade utgör ett skäl att inte inleda förfarandet för brådskande mål om förhandsavgörande enligt artikel 105.1 i rättegångsreglerna (se, för ett liknande resonemang, beslut av domstolens ordförande den 20 september 2018, Minister for Justice and Equality, C-508/18 och C-509/18, ej publicerat, EU:C:2018:766, punkt 13 och där angiven rättspraxis).

Begäran om återupptagande av den muntliga delen av förfarandet

- 31 Carles Puigdemont Casamajó, Antoni Comín Oliveres, Lluís Puig Gordi och Clara Ponsatí Obiols har genom handling som inkom till domstolens kansli den 7 november 2022 begärt att den muntliga delen av förfarandet ska återupptas.
- 32 De har till stöd för sin begäran gjort gällande att nya omständigheter samt argument som inte har avhandlats mellan parterna kan ha ett avgörande inflytande på utgången i förevarande mål.
- 33 De har närmare bestämt hänvisat till undertecknandet av beslutet av domstolens vice ordförande av den 24 maj 2022, Puigdemont i Casamajó m.fl./parlamentet och Spanien (C-629/21 P (R), EU:C:2022:413), till ett yttrande från Förenta nationernas kommitté för mänskliga rättigheter av

den 30 augusti 2022, till avgöranden meddelade av spanska domstolar, till den omständigheten att de spanska myndigheterna spionerat på flera av de tilltalade i det straffrättsliga förfarande som är i fråga i det nationella målet, till ställningstaganden av ledamöter av Europeiska kommissionen och till ett meddelande från den centrala valkommissionen. De har dessutom framfört kritik mot generaladvokatens förslag till avgörande i förevarande mål.

- 34 Det ska i detta sammanhang påpekas att domstolen enligt artikel 83 i sina rättegångsregler, efter att ha hört generaladvokaten, när som helst får besluta att den muntliga delen av förfarandet ska återupptas, bland annat om domstolen anser att den inte har tillräcklig kännedom om omständigheterna i målet, eller om en part, efter det att den muntliga delen har förklarats avslutad, har lagt fram en ny omständighet som kan ha ett avgörande inflytande på målets utgång, eller om målet ska avgöras på grundval av ett argument som inte har avhandlats mellan parterna.
- 35 För det första, vad gäller det förevarande fallet, ska det påpekas att de faktiska omständigheter som Carles Puigdemont Casamajó, Antoni Comín Oliveres, Lluís Puig Gordi och Clara Ponsatí Obiols har hävdad är nya omständigheter inte är sådana att de kan ha ett avgörande inflytande på målets utgång.
- 36 Dessa omständigheter hänför sig nämligen antingen till den individuella situation som de tilltalade befinner sig i i det aktuella straffrättsliga förfarandet, eller till påstådda brister i det spanska systemet för rättskipning. Det ankommer emellertid inte på domstolen att i förevarande mål om förhandsavgörande bedöma denna individuella situation eller att avgöra huruvida de påstådda bristerna har styrkts, utan endast att tolka relevanta bestämmelser i unionsrätten.
- 37 För det andra, vad gäller kritiken mot generaladvokatens förslag till avgörande, erinrar domstolen om att det varken i stadgan för Europeiska unionens domstol eller i rättegångsreglerna föreskrivs någon möjlighet för parterna att inkomma med yttranden med anledning av generaladvokatens förslag till avgörande (dom av den 15 juli 2021, kommissionen/Polen (Disciplinära förfaranden gentemot domare), C-791/19, EU:C:2021:596, punkt 41).
- 38 Enligt artikel 252 andra stycket FEUF ska dessutom generaladvokaterna vid offentliga domstolssammanträden, fullständigt opartiskt och oavhängigt, lägga fram motiverade förslag till avgörande i mål som enligt stadgan för Europeiska unionens domstol kräver att ett sådant förslag läggs fram. Domstolen är inte bunden av vare sig förslaget till avgörande eller av den motivering som ligger till grund för generaladvokatens förslag. Att en av parterna inte delar generaladvokatens uppfattning i förslaget till avgörande, oavsett vilka frågor som generaladvokaten prövat däri, kan följaktligen inte i sig utgöra ett tillräckligt skäl för att återuppta den muntliga delen av förfarandet (dom av den 15 juli 2021, kommissionen/Polen (Disciplinära förfaranden gentemot domare), C-791/19, EU:C:2021:596, punkt 42).
- 39 Domstolen får visserligen, med stöd av artikel 83 i rättegångsreglerna när som helst, efter att ha hört generaladvokaten, besluta att den muntliga delen av förfarandet ska återupptas, bland annat om domstolen anser att den inte har tillräcklig kännedom om omständigheterna i målet.
- 40 I förevarande fall finner domstolen emellertid, efter att ha hört generaladvokaten, att den efter den skriftliga delen av förfarandet och den förhandling som hållits vid domstolen har tillgång till alla uppgifter som är nödvändiga för att avgöra målet. De argument som framförts mot

generaladvokatens förslag till avgörande i begäran om återupptagande av den muntliga delen av förfarandet har i stor utsträckning avhandlats mellan parterna i fråga och övriga som har yttrat sig i målet.

- 41 Mot bakgrund av det ovan anförda ska nämnda begäran avslås.

Prövning av tolkningsfrågorna

Huruvida tolkningsfrågorna 1–6 kan tas upp till prövning

- 42 Lluís Puig Gordi, Carles Puigdemont Casamajó, Antoni Comín Oliveres, Clara Ponsatí Obiols, Marta Rovira Vergés och Anna Gabriel Sabaté har bestritt att vissa av de ställda frågorna kan tas upp till prövning.
- 43 För det första har Clara Ponsatí Obiols, Lluís Puig Gordi, Carles Puigdemont Casamajó och Antoni Comín Oliveres gjort gällande att det är uppenbart att samtliga av frågorna 1–6 saknar betydelse för det straffrättsliga förfarandet vid den nationella domstolen.
- 44 Dessa frågor hänför sig till bestämmelser om verkställighet av europeiska arresteringsorder, vilket innebär att svaren på frågorna saknar intresse för den hänskjutande domstolen, eftersom denna i det aktuella straffrättsliga förfarandet har ställning som utfärdande rättslig myndighet. Även om EU-domstolen i sin dom av den 25 juli 2018, AY (Arresteringsorder – Vittne) (C-268/17, EU:C:2018:602), accepterade att besvara frågor om verkställighet av europeiska arresteringsorder som ställts av en utfärdande rättslig myndighet, skiljer sig omständigheterna i förevarande fall emellertid från omständigheterna i det mål som gav upphov till den domen. I det sistnämnda målet hade den verkställande rättsliga myndigheten nämligen inte fattat något beslut avseende den aktuella europeiska arresteringsordern och EU-domstolen prövade en sakfråga avseende principen *ne bis in idem*, vilken var av intresse såväl för den utfärdande rättsliga myndigheten som för den verkställande rättsliga myndigheten.
- 45 De anser vidare att det ska beaktas att beslutet av Cour d’appel de Bruxelles (Appellationsdomstolen i Bryssel) att vägra verkställighet av den europeiska arresteringsordern avseende Lluís Puig Gordi inte enbart grundar sig på en kränkning av rätten till en rättvis rättegång, utan även på ett åsidosättande av oskuldspresumtionen. Frågorna 1–6 avser emellertid inte det sistnämnda skälet, vilket innebär att EU-domstolens svar på dessa frågor under alla omständigheter inte kan leda till slutsatsen att den europeiska arresteringsordern ska verkställas.
- 46 Slutligen åtnjuter tre av de tilltalade i det nationella brottmålet immunitet i egenskap av ledamöter av Europaparlamentet, vilket innebär att de inte kan bli föremål för en europeisk arresteringsorder. Detta innebär att frågorna 1–6 är hypotetiska i förhållande till dem.
- 47 För det andra har Clara Ponsatí Obiols, Lluís Puig Gordi, Carles Puigdemont Casamajó och Antoni Comín Oliveres anført att fråga 1 under alla omständigheter inte kan tas upp till prövning, av ett annat skäl. Denna fråga syftar nämligen till att domstolen ska lämna upplysningar om tolkningen av rambeslut 2002/584 som gör det möjligt att bedöma huruvida en bestämmelse i belgisk lagstiftning är förenlig med detta rambeslut, trots att denna bestämmelse kommer att fortsätta att vara tillämplig i den belgiska rättsordningen, oavsett vad domstolen svarar, eftersom rambeslutet saknar direkt effekt.

- 48 För det tredje har Marta Rovira Vergées och Anna Gabriel Sabaté gjort gällande att fråga 5 saknar samband med det nationella målet, eftersom de tilltalade inte har kunnat ifrågasätta den hänskjutande domstolens behörighet eller åberopa sina grundläggande rättigheter vid de spanska domstolarna.
- 49 För det fjärde har Marta Rovira Vergés och Anna Gabriel Sabaté gjort gällande att fråga 6 inte kan tas upp till prövning på grund av att den verkställande rättsliga myndigheten i förevarande fall har grundat sig på kompletterande uppgifter från Tribunal Supremo (Högsta domstolen) och att det inte ankommer på EU-domstolen att pröva huruvida det är lämpligt för en verkställande rättslig myndighet att begära kompletterande uppgifter.
- 50 Vad gäller samtliga dessa argument erinrar EU-domstolen om att det av fast rättspraxis framgår att det, inom ramen för det samarbete mellan EU-domstolen och de nationella domstolarna som införts genom artikel 267 FEUF, uteslutande ankommer på den nationella domstolen, vid vilken målet anhängiggjorts och vilken har ansvaret för det rättsliga avgörandet, att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till EU-domstolen. EU-domstolen är följaktligen i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när de frågor som ställts av den nationella domstolen avser tolkningen av en unionsbestämmelse (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 juli 2021, *The Department for Communities in Northern Ireland*, C-709/20, EU:C:2021:602, punkt 54 och där angiven rättspraxis).
- 51 En tolkningsfråga från en nationell domstol kan bara avvisas då det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller då frågeställningen är hypotetisk eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 juli 2021, *The Department for Communities in Northern Ireland*, C-709/20, EU:C:2021:602, punkt 55 och där angiven rättspraxis).
- 52 För det första, vad gäller påståendet att frågorna 1–6 saknar betydelse för det aktuella straffrättsliga förfarandet, ska det påpekas att den hänskjutande domstolen har preciserat att begäran om förhandsavgörande bland annat syftar till att göra det möjligt för den att avgöra huruvida den kan utfärda en ny europeisk arresteringsorder mot Lluís Puig Gordi efter det att verkställigheten av en tidigare europeisk arresteringsorder som utfärdats mot honom har vägrats och huruvida den ska vidhålla eller återkalla de europeiska arresteringsorder som utfärdats mot andra tilltalade i det aktuella straffrättsliga förfarandet.
- 53 Dessa överväganden motiverar att den hänskjutande domstolen, i egenskap av utfärdande rättslig myndighet, får ställa frågor till EU-domstolen om villkoren för verkställighet av en europeisk arresteringsorder.
- 54 Säkerställandet av de grundläggande rättigheterna i samband med ett förfarande avseende en europeisk arresteringsorder omfattas nämligen i första hand av den utfärdande medlemsstatens ansvar. Med hänsyn till att utfärdandet av en sådan order kan leda till att den person som är föremål för arresteringsordern grips, måste således den utfärdande rättsliga myndigheten, för att säkerställa att dessa rättigheter garanteras, ha möjlighet att begära ett förhandsavgörande från EU-domstolen för att avgöra huruvida den ska vidhålla eller återkalla en europeisk arresteringsorder eller huruvida den får utfärda en sådan order (se, för ett liknande resonemang,

dom av den 25 juli 2018, AY (Arresteringsorder – Vittne), C-268/17, EU:C:2018:602, punkterna 28 och 29, och dom av den 28 januari 2021, Spetsializirana prokuratura (Rättighetsinformation), C-649/19, EU:C:2021:75, punkt 39).

- 55 Clara Ponsatí Obiols argument, att denna möjlighet inte kan utnyttjas för att fastställa under vilka förutsättningar en verkställande rättslig myndighet, för att säkerställa att artikel 47 andra stycket i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan) iakttas, ska vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder, kan inte godtas, eftersom den utfärdande rättsliga myndigheten, för att iaktta principen om ömsesidigt förtroende och principen om lojalt samarbete, ska avstå från att utfärda eller vidhålla en europeisk arresteringsorder vars verkställighet ska vägras, i synnerhet för att undvika att nämnda artikel 47 andra stycket åsidosätts. (se, analogt, dom av den 11 november 2021, Gavanozov II, C-852/19, EU:C:2021:902, punkt 60).
- 56 Den omständigheten att en verkställande rättslig myndighet redan har vägrat att verkställa den europeiska arresteringsorder som utfärdats mot Lluís Puig Gordi, vilken framhållits av Clara Ponsatí Obiols, innebär inte att frågorna 1–6 inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet. Förekomsten av ett sådant beslut att vägra verkställighet kan tvärtom motivera att den hänskjutande domstolen ställer sig frågan huruvida den får utfärda en ny europeisk arresteringsorder för att få Lluís Puig Gordi överlämnad utan att åsidosätta unionsrätten och huruvida nya beslut ska fattas beträffande övriga tilltalade i det aktuella straffrättsliga förfarandet.
- 57 Under dessa omständigheter, och eftersom genomförandet av en sådan prövning i slutändan syftar till att precisera den utfärdande rättsliga myndighetens befogenheter och skyldigheter, är det förhållandet att den hänskjutande domstolen inte har ställt frågor till EU-domstolen rörande samtliga skäl som Cour d'appel de Bruxelles har angett för att vägra att verkställa den europeiska arresteringsorder som utfärdats mot Lluís Puig Gordi inte tillräckligt för att visa att frågorna 1–6 inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet.
- 58 Det förhållandet att tre av de tilltalade i det nationella målet åtnjuter immunitet i egenskap av ledamöter av Europaparlamentet kan under alla omständigheter inte visa att frågorna är hypotetiska, eftersom andra tilltalade i nämnda mål, däribland Lluís Puig Gordi, inte åtnjuter sådan immunitet.
- 59 För det andra, vad mer specifikt gäller påståendet att fråga 1 inte kan tas upp till prövning, räcker det att erinra om att domstolen enligt artikel 267 FEUF är behörig att meddela förhandsavgöranden om tolkningen av rättsakter som beslutats av Europeiska unionens institutioner, oberoende av om de har direkt effekt eller inte (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 november 2012, Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756, punkt 89, och dom av den 15 januari 2013, Križan m.fl., C-416/10, EU:C:2013:8, punkt 56).
- 60 För det tredje, vad gäller påståendet att fråga 5 inte kan tas upp till prövning, ska det påpekas att Marta Rovira Vergés och Anna Gabriel Sabatés argument härom motsäger de uppgifter som den hänskjutande domstolen har lämnat om förfarandet avseende eftersökta personer vid spanska domstolar.

- 61 Det ska härvid erinras om att i ett förfarande enligt artikel 267 FEUF, som grundar sig på en tydlig funktionsfördelning mellan de nationella domstolarna och EU-domstolen, är den nationella domstolen ensam behörig att fastställa och bedöma omständigheterna i det nationella målet samt att tolka och tillämpa nationell rätt (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 juli 2022, Volkswagen, C-134/20, EU:C:2022:571, punkt 36 och där angiven rättspraxis).
- 62 För det fjärde gäller detta även Marta Rovira Vergés argument, att fråga 6 ska avvisas på grund av att den verkställande rättsliga myndigheten i förevarande fall grundade sig på kompletterande uppgifter som lämnats av Tribunal Supremo (Högsta domstolen), i dess egenskap av utfärdande rättslig myndighet. Den sistnämnda har nämligen uttryckligen i beslutet om hänskjutande understrukit att den inte har lämnat några sådana uppgifter till den verkställande rättsliga myndigheten, men att en av dess ledamöter har besvarat frågor som den belgiska åklagarmyndigheten ställt för att förbereda sin argumentation vid en förhandling under det förfarande för verkställighet av europeiska arresteringsorder som är aktuellt i det nationella målet.
- 63 Vidare har den hänskjutande domstolen, i motsats till vad Anna Gabriel Sabaté har hävdad, genom sin sjätte fråga inte frågat EU-domstolen huruvida det är lämpligt för en verkställande rättslig myndighet att begära kompletterande uppgifter, utan huruvida denna rättsliga myndighet är skyldig att begära sådana uppgifter innan den får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder med hänvisning till att den utfärdande rättsliga myndigheten saknar behörighet att utfärda en europeisk arresteringsorder och till att det finns en allvarlig risk för att grundläggande rättigheter åsidosätts i den utfärdande medlemsstaten.
- 64 En sådan fråga ska emellertid anses avse tolkningen av unionsrätten. Domstolen är följaktligen skyldig att meddela ett förhandsavgörande.
- 65 Av det ovan anförda följer att frågorna 1–6 kan tas upp till prövning.

Prövning i sak

Fråga 1

- 66 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 1 för att få klarhet i huruvida rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att en verkställande rättslig myndighet har möjlighet att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder med stöd av ett skäl för att vägra verkställighet som inte följer av rambeslutet, utan som enbart följer av den verkställande medlemsstatens lagstiftning.
- 67 EU-domstolen har i fast praxis slagit fast att rambeslut 2002/584 syftar till att underlätta och påskynda det rättsliga samarbetet, genom att det inrättar ett förenklat och effektivt system för överlämnande av personer som har dömts eller misstänks för brott, för att uppnå det mål som ställts upp för unionen att bli ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, varvid beslutet grundas på den höga grad av förtroende som ska finnas mellan medlemsstaterna (dom av den 29 april 2021, X (Europeisk arresteringsorder – *Ne bis in idem*), C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, punkt 37 och där angiven rättspraxis).

- 68 Möjligheten att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder har således utformats som ett undantag som ska tolkas strikt, och huvudregeln är att den europeiska arresteringsordern ska verkställas (se, för ett liknande resonemang, dom av den 29 april 2021, X (Europeisk arresteringsorder – *Ne bis in idem*), C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, punkt 46 och där angiven rättspraxis).
- 69 För det första ska det i detta sammanhang understrykas att principen om ömsesidigt erkännande förutsätter att endast europeiska arresteringsorder, i den mening som avses i artikel 1.1 i nämnda rambeslut, ska verkställas i enlighet med bestämmelserna i rambeslutet, vilket innebär att en sådan arresteringsorder, som i denna bestämmelse kvalificeras som ”rättsligt avgörande”, ska utfärdas av en ”rättslig myndighet” i den mening som avses i artikel 6.1 i rambeslutet (dom av den 17 december 2020, Openbaar Ministerie (Den utfärdande rättsliga myndighetens oavhängighet), C-354/20 PPU och C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, punkt 38 och där angiven rättspraxis).
- 70 För det andra får den verkställande rättsliga myndigheten inte verkställa en europeisk arresteringsorder som inte uppfyller de minimikrav som uppställs för dess giltighet, däribland de krav som föreskrivs i artikel 8 i rambeslut 2002/584 (se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 december 2018, IK (Verkställighet av kompletterande straff), C-551/18 PPU, EU:C:2018:991, punkt 43, och dom av den 9 oktober 2019, NJ (Åklagarmyndigheten i Wien), C-489/19 PPU, EU:C:2019:849, punkt 29).
- 71 För det tredje ska, eller får, de verkställande rättsliga myndigheterna vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder av de skäl för att vägra verkställighet som anges i artiklarna 3, 4 och 4a i rambeslutet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 maj 2019, PF (Litauens högsta åklagare), C-509/18, EU:C:2019:457, punkt 24 och där angiven rättspraxis).
- 72 För det fjärde kan risken för en kränkning av de grundläggande rättigheter som anges i artiklarna 4 och 47 i stadgan ge den verkställande rättsliga myndigheten rätt att med stöd av artikel 1.3 i nämnda rambeslut undantagsvis och efter en lämplig prövning avstå från att verkställa en europeisk arresteringsorder (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 oktober 2019, Dorobantu, C-128/18, EU:C:2019:857, punkt 83, och dom av den 22 februari 2022, Openbaar Ministerie (Domstol som inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 46 och där angiven rättspraxis).
- 73 Det kan således konstateras att vart och ett av de skäl som i domstolens praxis har ansetts medföra att den verkställande rättsliga myndigheten ska eller får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder följer av rambeslut 2002/584.
- 74 Det framgår dessutom av det ovan anförda att dessa skäl har en strikt begränsad räckvidd och att de således endast i undantagsfall gör det möjligt att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder.
- 75 Att tillåta varje medlemsstat att lägga till andra skäl som ger den verkställande rättsliga myndigheten rätt att inte följa en europeisk arresteringsorder skulle dels undergräva den enhetliga tillämpningen av rambeslut 2002/584 genom att göra dess tillämpning beroende av bestämmelser i nationell rätt, dels leda till att den skyldighet att verkställa europeiska arresteringsorder som föreskrivs i artikel 1.2 i rambeslutet blev verkningslös, genom att det i praktiken blev tillåtet för varje medlemsstat att fritt bestämma räckvidden av denna skyldighet för sina verkställande rättsliga myndigheter.

- 76 En sådan tolkning skulle förhindra en välfungerande tillämpning av det förenklade och effektiva systemet för överlämnande av personer som har dömts eller misstänks för brott och skulle följaktligen motverka uppnåendet av det mål som eftersträvas med rambeslutet, vilket det erinrats om i punkt 67 ovan.
- 77 Det framgår i förevarande fall av beslutet om hänskjutande att de belgiska domstolarna har vägrat att verkställa den europeiska arresteringsordern avseende Lluís Puig Gordi med stöd av artikel 4.5 i lagen av den 19 december 2003 om den europeiska arresteringsordern, i vilken det föreskrivs att verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska vägras om det finns befogad anledning att anta att verkställigheten skulle leda till en kränkning av den berörda personens grundläggande rättigheter, vilka stadgas i unionsrätten.
- 78 En sådan bestämmelse, i den mån den tolkas på så sätt att den har samma innebörd som artikel 1.3 i rambeslut 2002/584, gör det emellertid möjligt att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder endast inom den ram som anges i punkt 72 i förevarande dom och kan således inte anses fastställa ett skäl för att vägra verkställighet som inte följer av rambeslutet.
- 79 Av vad som anförts ovan följer att fråga 1 ska besvaras enligt följande. Rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att en verkställande rättslig myndighet inte har möjlighet att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder med stöd av ett skäl för att vägra verkställighet som inte följer av detta rambeslut, utan endast följer av den verkställande medlemsstatens lagstiftning. Den nämnda rättsliga myndigheten får däremot tillämpa en nationell bestämmelse i vilken det föreskrivs att verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska vägras om en sådan verkställighet skulle leda till en kränkning av en grundläggande rättighet som stadgas i unionsrätten, under förutsättning att bestämmelsens tillämpningsområde inte går utöver tillämpningsområdet för artikel 1.3 i det nämnda rambeslutet, såsom denna har tolkats av domstolen.

Fråga 2

- 80 Med hänsyn till svaret på fråga 1 saknas anledning att besvara fråga 2.

Fråga 3

- 81 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 3 för att få klarhet i huruvida artikel 1.1, 1.2 och 6.1 i rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att den verkställande rättsliga myndigheten får kontrollera huruvida en europeisk arresteringsorder har utfärdats av en rättslig myndighet som var behörig att göra detta och får vägra att verkställa den europeiska arresteringsordern när den anser att så inte är fallet.
- 82 Såsom det har erinrats om i punkt 69 ovan följer det av artikel 1.1 och 1.2 i rambeslut 2002/584 att skyldigheten att verkställa europeiska arresteringsorder endast gäller sådana order som har utfärdats av en rättslig myndighet i den mening som avses i artikel 6.1 i rambeslutet.
- 83 I artikel 6.1 i rambeslut 2002/584 föreskrivs att den utfärdande rättsliga myndigheten är den rättsliga myndighet i den utfärdande medlemsstaten som är behörig att utfärda en europeisk arresteringsorder enligt denna stats lagstiftning.

- 84 Det framgår av domstolens praxis att begreppet rättslig myndighet, i den mening som avses i denna bestämmelse, ska ges en självständig och enhetlig tolkning inom hela unionen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 maj 2019, OG och PI (Åklagarmyndigheterna i Lübeck och Zwickau), C-508/18 och C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punkt 49) och att detta begrepp bland annat förutsätter att myndigheten i fråga utövar sin befogenhet att utfärda en europeisk arresteringsorder på ett oavhängigt sätt (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 december 2020, Openbaar Ministerie (Den utfärdande rättsliga myndighetens oavhängighet), C-354/20 PPU och C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, punkt 38).
- 85 Det ankommer följaktligen på den verkställande rättsliga myndigheten att, innan den verkställer en europeisk arresteringsorder, försäkra sig om att denna utfärdats av en rättslig myndighet i den mening som avses i artikel 6.1. Den verkställande rättsliga myndigheten får emellertid inte med stöd av denna bestämmelse kontrollera att den utfärdande rättsliga myndigheten är behörig att utfärda en europeisk arresteringsorder enligt lagstiftningen i den utfärdande medlemsstaten.
- 86 Unionslagstiftaren har nämligen, samtidigt som den har låtit begreppet ”rättslig myndighet” i rambeslut 2002/584 vara ett självständigt och enhetligt begrepp, överlåtit åt varje medlemsstat att inom ramen för sin processuella autonomi utse de rättsliga myndigheter som är behöriga att utfärda en europeisk arresteringsorder (se, för ett liknande resonemang, dom av den 10 november 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, punkt 31, och dom av den 27 maj 2019, OG och PI (Åklagarmyndigheterna i Lübeck och Zwickau), C-508/18 och C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, punkt 48).
- 87 Eftersom detta utseende således, på grund av unionslagstiftarens val, uteslutande följer av lagstiftningen i varje medlemsstat, ankommer det på de rättsliga myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten att, inom den ram som följer av artikel 6.1 i rambeslut 2002/584, bedöma huruvida de är behöriga att utfärda en europeisk arresteringsorder enligt lagstiftningen i den utfärdande medlemsstaten, vilket i förekommande fall kan prövas av högre nationella domstolar.
- 88 Såsom generaladvokaten påpekat i punkt 74 i sitt förslag till avgörande skulle en möjlighet för den verkställande rättsliga myndigheten att pröva den utfärdande rättsliga myndighetens bedömning av sin egen behörighet innebära att den förstnämnda myndigheten gavs en allmän uppgift att pröva de processuella beslut som fattas i den utfärdande medlemsstaten, vilket skulle strida mot principen om ömsesidigt erkännande som enligt skäl 6 i rambeslut 2002/584 utgör hörnstenen i det rättsliga samarbetet.
- 89 Fråga 3 ska följaktligen besvaras enligt följande. Artiklarna 1.1, 1.2 och 6.1 i rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att den verkställande rättsliga myndigheten inte får kontrollera huruvida en europeisk arresteringsorder har utfärdats av en rättslig myndighet som var behörig att göra detta och vägra att verkställa den europeiska arresteringsordern när den anser att så inte är fallet.

Frågorna 4 c och 5

- 90 Det ska inledningsvis påpekas att fråga 4 c generellt rör de uppgifter som den verkställande rättsliga myndigheten ska förfoga över för att kunna vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder av det skälet att verkställigheten medför en risk för att grundläggande rättigheter kommer att kränkas i den utfärdande medlemsstaten. Det finns därför skäl att behandla denna delfråga först.

- 91 Det framgår dessutom av beslutet om hänskjutande, trots den allmänna formuleringen av nämnda delfråga, att Tribunal Supremo (Högsta domstolen) mer specifikt vill få klarhet i vilken betydelse det har för den nämnda verkställigheten att det påstås finnas en risk för ett åsidosättande av artikel 47 andra stycket genom att den person som är föremål för den europeiska arresteringsordern, efter överlämnandet till denna medlemsstat, kan dömas av en domstol som saknar behörighet i detta avseende.
- 92 Under dessa omständigheter ska den hänskjutande domstolen anses ha ställt frågorna 4 c och 5, vilka ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artikel 1.3 i rambeslut 2002/584, jämförd med artikel 47 andra stycket i stadgan, ska tolkas så, att en verkställande rättslig myndighet, som ska besluta om överlämnande av en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder, får vägra att verkställa denna order när den anser att personen i fråga, efter överlämnandet till den medlemsstat som utfärdat arresteringsordern, riskerar att dömas av en domstol som saknar behörighet i detta avseende, trots att nämnda person har kunnat göra gällande sina grundläggande rättigheter vid domstolarna i denna medlemsstat för att ifrågasätta den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet och denna europeiska arresteringsorder.
- 93 Såväl principen om ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna som principen om ömsesidigt erkännande, vilken grundar sig på det ömsesidiga förtroendet mellan dessa, är av grundläggande betydelse i unionsrätten, eftersom det tack vare dessa principer är möjligt att skapa och upprätthålla ett område utan inre gränser. Närmare bestämt innebär principen om ömsesidigt förtroende, särskilt när det gäller området med frihet, säkerhet och rättvisa, att var och en av medlemsstaterna, utom när det föreligger exceptionella omständigheter, ska utgå ifrån att alla de andra medlemsstaterna iakttar unionsrätten och särskilt de grundläggande rättigheter som erkänns i unionsrätten (dom av den 22 februari 2022, Openbaar Ministerie (Domstol som har inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 40 och där angiven rättspraxis).
- 94 När medlemsstaterna tillämpar unionsrätten kan de således enligt denna vara skyldiga att presumera att de andra medlemsstaterna iakttar de grundläggande rättigheterna, vilket innebär att medlemsstaterna är förhindrade inte bara att kräva att en annan medlemsstat tillämpar en högre nivå på skyddet för de grundläggande rättigheterna än den som säkerställs genom unionsrätten, utan även, förutom i undantagsfall, att kontrollera huruvida denna andra medlemsstat i ett enskilt fall verkligen har iakttagit de grundläggande rättigheter som unionen skyddar (dom av den 22 februari 2022, Openbaar Ministerie (Domstol som har inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 41 och där angiven rättspraxis).
- 95 Den höga graden av förtroende mellan medlemsstaterna som utgör grundvalen för systemet med den europeiska arresteringsordern bygger likväl på att den utfärdande medlemsstatens brottmålsdomstolar – vilka efter verkställigheten av en europeisk arresteringsorder har att genomföra straffrättsliga förfaranden för lagföring eller förfaranden avseende verkställighet av ett fängelsestraff eller en annan frihetsberövande åtgärd eller förfaranden för den straffrättsliga prövningen i sak – förutsätts uppfylla de krav som hänger samman med den grundläggande rätten till en rättvis rättegång, vilken garanteras i artikel 47 andra stycket i stadgan. Denna grundläggande rättighet är nämligen av avgörande betydelse såsom garanti för skyddet av samtliga rättigheter som enskilda har enligt unionsrätten och för att värna medlemsstaternas gemensamma värden enligt artikel 2 FEU, däribland rättsstatsprincipen (dom av den

22 februari 2022, Openbaar Ministerie (Domstol som har inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 45 och där angiven rättspraxis).

- 96 Under dessa omständigheter ankommer det visserligen i första hand på varje medlemsstat att – för att säkerställa att principerna om ömsesidigt förtroende och erkännande, vilka ligger till grund för systemet med en europeisk arresteringsorder, kan tillämpas fullt ut – se till att, och detta ytterst under EU-domstolens kontroll, de krav som följer av ovannämnda grundläggande rättighet uppfylls, och därvid avstå från varje åtgärd som kan innebära en kränkning av den rättigheten. Den omständigheten att det föreligger en verklig risk för att en grundläggande rättighet kommer att kränkas i förhållande till en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder, om han eller hon överlämnas till den utfärdande rättsliga myndigheten kan emellertid, såsom det erinrats om i punkt 72 ovan, medföra att den verkställande rättsliga myndigheten har rätt att, undantagsvis, avstå från att vidta åtgärder med anledning av denna europeiska arresteringsorder med stöd av artikel 1.3 i rambeslut 2002/584 (dom av den 22 februari 2022, Openbaar Ministerie (Domstol som har inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 46 och där angiven rättspraxis).
- 97 Av domstolens praxis följer att när en verkställande rättslig myndighet, som ska fatta beslut i frågan huruvida ett överlämnande ska ske av en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder, förfogar över uppgifter som tycks visa att det föreligger en verklig risk för en kränkning av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång enligt artikel 47 andra stycket i stadgan på grund av systembrister eller allmänna brister i fråga om hur systemet för rättskipning i den utfärdande medlemsstaten fungerar, är denna myndighet skyldig att på ett konkret och precist sätt kontrollera – med hänsyn tagen till den berörda personens personliga förhållanden, arten av det brott för vilket vederbörande lagförs och det faktiska sammanhang i vilket arresteringsordern utfärdats – huruvida det finns grundad anledning att anta att denna person kommer att löpa en sådan risk om han eller hon överlämnas till denna medlemsstat (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 december 2020, Openbaar Ministerie (Den utfärdande rättsliga myndighetens oavhängighet), C-354/20 PPU och C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, punkt 52, och dom av den 22 februari 2022, Openbaar Ministerie (Domstol som har inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 50).
- 98 Vad gäller frågan huruvida denna tvåstegsprövning är tillämplig på det skäl för att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder som avses i fråga 4 c, ska det erinras om att den verkställande rättsliga myndigheten bland annat är skyldig att göra en sådan prövning för att bedöma huruvida det föreligger en verklig risk för att den berörda personens grundläggande rätt till en rättvis rättegång inför en domstol som har inrättats i förväg enligt lag – vilken stadfästs i artikel 47 andra stycket i stadgan – kommer att kränkas för det fall han eller hon överlämnas till den utfärdande medlemsstaten (dom av den 22 februari 2022, Openbaar Ministerie (Domstol som har inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 66).
- 99 Av praxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, angående artikel 6 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som undertecknades i Rom den 4 november 1950, vilken ska beaktas vid tolkningen av artikel 47 i stadgan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 26 oktober 2021, Openbaar Ministerie (Rätten att bli hörd av den

verkställande rättsliga myndigheten), C-428/21 PPU och C-429/21 PPU, EU:C:2021:876, punkt 64), följer att en domstols behörighet att döma i ett mål, med tillämpning av relevanta nationella bestämmelser, är en del av kravet avseende en ”domstol som upprättats enligt lag” i den mening som avses i artikel 6.1 i denna konvention (se, för ett liknande resonemang, Europadomstolen, 20 juli 2006, Sokurenko och Strygun mot Ukraina, CE:ECHR:2006:0720JUD002945804, §§ 26–29, och Europadomstolen, 1 december 2020, Guðmundur Andri Ástráðsson mot Island, CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, §§ 217 och 223).

- 100 Bland annat kan en nationell högsta domstol, som dömer i första och sista instans i ett brottmål utan att ha en uttrycklig rättslig grund som ger den behörighet att döma samtliga tilltalade, inte betraktas som en domstol som upprättats enligt lag i den mening som avses i nämnda artikel 6.1 (se, för ett liknande resonemang, Europadomstolen, 22 juni 2000, Coëme m.fl. mot Belgien, CE:ECHR:2000:0622JUD003249296, §§ 107–110, och Europadomstolen, 2 juni 2005, Claes m.fl. mot Belgien, CE:ECHR:2005:0602JUD004682599, §§ 41–44).
- 101 Även om den verkställande rättsliga myndigheten under dessa omständigheter, såsom framgår av svaret på fråga 3, inte får kontrollera den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet, ankommer det däremot på den verkställande rättsliga myndigheten att genom den tvåstegsprövning som avses i punkt 97 ovan bedöma om det finns grund för ett påstående från den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder att vederbörligen, efter överlämnandet till den utfärdande medlemsstaten, kommer att bli utsatt för ett åsidosättande av artikel 47 andra stycket i stadgan, genom att han eller hon kommer att dömas av en domstol som saknar behörighet i detta avseende.
- 102 Vad gäller innehållet i denna prövning ska det påpekas att den rättsliga myndighet som verkställer den europeiska arresteringsordern i ett första steg ska avgöra huruvida det föreligger objektiva, trovärdiga, precisa och vederbörligen aktualiserade uppgifter som tycks visa att det finns en verklig risk för att den grundläggande rätten till en rättvis rättegång, som garanteras i artikel 47 andra stycket i stadgan, kommer att kränkas i den utfärdande medlemsstaten, i synnerhet på grund av systembrister eller allmänna brister i denna medlemsstat eller brister som berör en objektivt identifierbar personkrets som den berörda personen ingår i (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 april 2016, Aranyosi och Căldăraru, C-404/15 och C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkt 89, och dom av den 22 februari 2022, Openbaar Ministerie (Domstol som har inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 67).
- 103 När det gäller påståenden om att det föreligger en risk för att en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder kommer att dömas av en domstol som saknar behörighet i detta avseende, ska den verkställande rättsliga myndigheten, för att avgöra om sådana brister föreligger, göra en helhetsbedömning av hur den utfärdande medlemsstatens system för rättskipning fungerar, mot bakgrund av kravet avseende en domstol som har upprättats enligt lag (dom av den 22 februari 2022, Openbaar Ministerie (Domstol som har inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 77). Nämnda rättsliga myndighet ska anse att dessa brister är styrkta om det framgår av denna helhetsbedömning att de tilltalade generellt saknar tillgång till ett effektivt rättsmedel i den medlemsstaten som gör det möjligt att kontrollera behörigheten för den brottmålsdomstol som ska döma dem, antingen genom att den domstolen prövar sin egen behörighet eller genom ett överklagande till en annan domstol.

- 104 I den mån påståendena om att en domstol i den utfärdande medlemsstaten saknar behörighet att döma en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder inte sammanfaller med ett ifrågasättande av den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet eller av villkoren för utfärdande av denna europeiska arresteringsorder, kan den omständigheten att den sistnämnda behörigheten eller dessa villkor kan ifrågasättas, eller faktiskt har ifrågasatts i förevarande fall, vid domstolarna i den medlemsstaten inte i sig anses ha en avgörande betydelse för beslutet huruvida den nämnda europeiska arresteringsordern ska verkställas.
- 105 Det sätt på vilket förfarandena avseende en europeisk arresteringsorder genomförs vid domstolarna i den utfärdande medlemsstaten ska emellertid beaktas av den verkställande rättsliga myndigheten vid dess helhetsbedömning av det straffrättsliga förfarandets förutsebara förlopp efter det att en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder har överlämnats, eftersom det ger upplysningar om dessa domstolars praxis eller tolkning av de relevanta nationella bestämmelserna (se, analogt, dom av den 15 oktober 2019, Dorobantu, C-128/18, EU:C:2019:857, punkt 80 och där angiven rättspraxis). Detta gäller särskilt i en sådan situation som den i det nationella målet, där en och samma domstol, enligt lagstiftningen i den medlemsstaten, i princip ska verka som utfärdande rättslig myndighet och som domstol som dömer i brottmålet.
- 106 I ett andra steg ska den verkställande rättsliga myndigheten på ett konkret och precist sätt kontrollera i vilken utsträckning de brister som konstaterats i det första steget av den prövning som avses i punkt 97 ovan kan ha betydelse i de förfaranden som den person som är föremål för en europeisk arresteringsorder kommer att genomgå och huruvida det, med hänsyn till vederbörandes personliga förhållanden, till arten av det brott för vilket han eller hon lagförs och till det faktiska sammanhang i vilket den europeiska arresteringsordern utfärdats, finns grundad anledning att anta att denna person kommer att löpa en verklig risk för att bli utsatt för en kränkning av den grundläggande rätten till en rättvis rättegång, vilken garanteras i artikel 47 andra stycket i stadgan, om han eller hon överlämnas till denna medlemsstat (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 december 2020, Openbaar Ministerie (Den utfärdande rättsliga myndighetens oavhängighet), C-354/20 PPU och C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, punkt 55, och dom av den 22 februari 2022, Openbaar Ministerie (Domstol som har inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 53).
- 107 När denna risk, enligt vad den berörda personen gör gällande, följer av att vederbörande, för det fall han eller hon överlämnas, skulle kunna dömas av en domstol som saknar behörighet i detta avseende, kan det konstateras föreligga en sådan risk endast om det, med beaktande av de behörighetsregler och processregler som är tillämpliga i den utfärdande medlemsstaten, är uppenbart att den domstol som sannolikt kommer att döma i det förfarande som denna person kommer att bli föremål för i denna medlemsstat saknar behörighet.
- 108 Även om en sådan avsaknad av behörighet skulle kunna ge upphov till legitima farhågor, bland annat i fråga om den berörda domstolens opartiskhet, och skulle kunna utgöra hinder för överlämnandet av den nämnda personen, kan ett sådant konstaterande inte grundas på den omständigheten att de rättsliga myndigheterna i den verkställande medlemsstaten har en annan uppfattning om den exakta innebörden av dessa regler än de rättsliga myndigheterna i den utfärdande medlemsstaten.
- 109 Eftersom det framgår av beslutet om hänskjutande att Tribunal Supremo (Högsta domstolen) bland annat vill få klarhet i huruvida en verkställande rättslig myndighet har möjlighet att vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder på grund av att det finns en risk för åsidosättande av

artikel 47 andra stycket i stadgan, utan att ha konstaterat att det föreligger systembrister eller allmänna brister i den utfärdande medlemsstaten, ska det slutligen erinras om att de två stegen i den prövning som avses i punkt 97 ovan innebär att de uppgifter som inhämtats analyseras utifrån olika kriterier, varför dessa steg inte får sammanfalla (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 december 2020, Openbaar Ministerie (Den utfärdande rättsliga myndighetens oavhängighet), C-354/20 PPU och C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, punkt 56).

- 110 Det följer i detta avseende av domstolens praxis att den verkställande rättsliga myndighetens konstaterande av att det föreligger omständigheter, som vittnar om systembrister eller allmänna brister i fråga om hur systemet för rättskipning i den utfärdande medlemsstaten fungerar, inte kan motivera att denna rättsliga myndighet vägrar att verkställa en europeisk arresteringsorder utan att ha genomfört det andra steget i den prövning som avses i punkt 97 ovan (dom av den 22 februari 2022, Openbaar Ministerie (Domstol som har inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 81).
- 111 När en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder gör gällande att han eller hon riskerar att bli utsatt för ett åsidosättande av artikel 47 andra stycket i stadgan på grund av att vederbörande kommer att dömas av en domstol i den utfärdande medlemsstaten som saknar behörighet i detta avseende, men den verkställande rättsliga myndigheten anser att de uppgifter som den förfogar över inte utgör objektiva, trovärdiga, precisa och vederbörligen aktualiserade uppgifter som tycks visa att det föreligger systembrister eller allmänna brister i fråga om hur systemet för rättskipning i denna medlemsstat fungerar eller brister som påverkar domstolsskyddet av en objektivt identifierbar personkrets som denna person ingår i, kan denna myndighet inte vägra att verkställa denna europeiska arresteringsorder med hänvisning till det skäl som anförts av den nämnda personen.
- 112 När det i rättsordningen i den utfärdande medlemsstaten föreskrivs rättsmedel som gör det möjligt att kontrollera behörigheten för den domstol som ska döma en person som överlämnas till följd av en europeisk arresteringsorder, antingen genom att den domstolen prövar sin egen behörighet eller genom ett överklagande till en annan domstol, kan risken för att denna person döms av en domstol i denna medlemsstat som saknar behörighet i detta avseende i princip undanröjas genom att nämnda person utnyttjar dessa rättsmedel.
- 113 Med hänsyn till arten av det åsidosättande av artikel 47 andra stycket i stadgan som en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder och som befinner sig i en sådan situation som avses i fråga 4 c gör gällande, kan det konstateras att utnyttjandet av sådana rättsmedel, under förutsättning att de är effektiva, ska göra det möjligt att undvika själva uppkomsten av detta åsidosättande eller, under alla omständigheter, att det uppstår en irreparabel skada till följd av detsamma.
- 114 I avsaknad av objektiva, trovärdiga, precisa och vederbörligen aktualiserade uppgifter som visar att det föreligger systembrister eller allmänna brister i fråga om hur systemet för rättskipning i den utfärdande medlemsstaten fungerar eller brister som påverkar domstolsskyddet av en objektivt identifierbar personkrets som den berörda personen ingår i, finns det emellertid inte något giltigt skäl för den verkställande rättsliga myndigheten att presumera att det saknas sådana rättsmedel som avses i punkt 112 ovan eller att dessa rättsmedel saknar verkan. Den verkställande rättsliga myndigheten ska tvärtom, såsom generaladvokaten anför i punkt 116 i sitt förslag till avgörande, vid sin bedömning utgå från att det finns verkningsfulla rättsmedel av detta slag i enlighet med principen om ömsesidigt förtroende.

- 115 Det förtroende som därmed måste ges domstolarna i den utfärdande medlemsstaten utgör för övrigt en följd av den princip som det erinrats om i punkt 54 ovan, enligt vilken garantin för iakttagandet av de grundläggande rättigheterna för en person som omfattas av en europeisk arresteringsorder i första hand omfattas av denna medlemsstats ansvar.
- 116 I avsaknad av ett sådant förtroende skulle den verkställande rättsliga myndigheten, så snart sådana påståenden som de som är aktuella i det nationella målet har framförts till den, behöva göra en kontroll av hur domstolarna i den utfärdande medlemsstaten tillämpar sina egna behörighetsregler och processregler i ett enskilt fall, vilket, såsom påpekats i punkt 88 ovan, skulle strida mot den princip om ömsesidigt erkännande som ligger till grund för rambeslut 2002/584. Det framgår emellertid av EU-domstolens fasta praxis att detta rambeslut, jämfört med bestämmelserna i stadgan, inte kan tolkas på ett sådant sätt att det äventyrar effektiviteten i systemet för rättsligt samarbete mellan medlemsstaterna (dom av den 22 februari 2022, *Openbaar Ministerie* (Domstol som har inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 47).
- 117 Tolkningen ovan gör det möjligt att säkerställa att den verkställande rättsliga myndighetens prövning av huruvida domstolarna i den utfärdande medlemsstaten iakttar den rättighet som föreskrivs i artikel 47 andra stycket i stadgan endast, i överensstämmelse med EU-domstolens praxis, endast kan komma i fråga när det föreligger exceptionella omständigheter (se, för ett liknande resonemang, yttrande 2/13 (Unionens anslutning till Europakonventionen) av den 18 december 2014, EU:C:2014:2454, punkt 191).
- 118 Denna tolkning är även ägnad att säkerställa att hänsyn, utöver till de garantier som följer av artikel 47 i stadgan för en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder, även tas till andra intressen, såsom behovet av att, i förekommande fall, iaktta de berörda brottsoffrens grundläggande rättigheter (se, analogt, dom av den 22 februari 2022, *Openbaar Ministerie* (Domstol som har inrättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkterna 60–63).
- 119 Mot bakgrund av det ovan anförda ska frågorna 4 c och 5 besvaras enligt följande. Artikel 1.3 i rambeslut 2002/584, jämförd med artikel 47 andra stycket i stadgan, ska tolkas så, att en verkställande rättslig myndighet, som ska besluta om huruvida en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder ska överlämnas, inte får vägra att verkställa denna order av det skälet att personen i fråga, efter överlämnandet till den medlemsstat som utfärdat arresteringsordern, riskerar att dömas av en domstol som saknar behörighet i detta avseende, såvida inte denna rättsliga myndighet
- dels förfogar över objektiva, trovärdiga, precisa och vederbörligen aktualiserade uppgifter som vittnar om systembrister eller allmänna brister i fråga om hur systemet för rättskipning i den utfärdande medlemsstaten fungerar eller brister som påverkar domstolsskyddet av en objektivt identifierbar personkrets som den berörda personen ingår i, med beaktande av kravet avseende en domstol som har inrättats enligt lag, vilket innebär att de berörda personerna generellt saknar tillgång till ett effektivt rättsmedel i denna medlemsstat som gör det möjligt att kontrollera behörigheten för den brottmålsdomstol som ska döma dem,
 - dels konstaterar att det, med beaktande av de särskilda omständigheterna i det aktuella målet, finns grundad anledning att anta, mot bakgrund av bland annat de uppgifter som lämnats av den person som är föremål för den europeiska arresteringsordern avseende hans eller hennes personliga förhållanden, arten av det brott för vilket han eller hon lagförs, det faktiska

sammanhang i vilket den europeiska arresteringsordern utfärdats, eller andra relevanta omständigheter, att den domstol som sannolikt kommer att döma i det förfarande som denna person kommer att bli föremål för i den utfärdande medlemsstaten uppenbart saknar behörighet i detta avseende.

- 120 Den omständigheten, att den berörda personen har kunnat göra gällande sina grundläggande rättigheter vid domstolarna i den utfärdande medlemsstaten för att ifrågasätta den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet och den europeiska arresteringsorder som vederbörande är föremål för, har inte någon avgörande betydelse i detta sammanhang.

Fråga 4 a och b

- 121 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 4 a och b för att få klarhet i huruvida artikel 1.3 i rambeslut 2002/584, jämförd med artikel 47 andra stycket i stadgan, ska tolkas så, att förekomsten av en rapport från GTDA, i en situation där en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder gör gällande att han eller hon efter överlämnandet till den utfärdande medlemsstaten riskerar att dömas av en domstol som saknar behörighet i detta avseende, i sig kan motivera att den verkställande rättsliga myndigheten vägrar att verkställa denna europeiska arresteringsorder eller, om så inte är fallet, kan beaktas av denna rättsliga myndighet när den beslutar huruvida det finns anledning att vägra att verkställa nämnda europeiska arresteringsorder av det skäl som anförts av denna person.
- 122 Det följer av svaret på fråga 4 c att verkställighet av en europeisk arresteringsorder inte får vägras av det skälet att den person som avses med arresteringsordern, efter att ha överlämnats till den utfärdande medlemsstaten, riskerar att dömas av en domstol som saknar behörighet i detta avseende, annat än om den verkställande rättsliga myndigheten finner dels att det finns en verklig risk för att denna persons grundläggande rätt till en rättvis rättegång, som garanteras i artikel 47 andra stycket i stadgan, kommer att kränkas i denna medlemsstat, på grund av systembrister eller allmänna brister i fråga om hur systemet för rättskipning i nämnda medlemsstat fungerar eller brister som påverkar domstolsskyddet av en objektivt identifierbar personkrets som den berörda personen ingår i, dels att den domstol som sannolikt kommer att döma i det förfarande som denna person kommer att bli föremål för i samma medlemsstat uppenbart saknar behörighet.
- 123 Eftersom en sådan slutsats ska grunda sig både på objektiva, trovärdiga, precisa och vederbörligen aktualiserade uppgifter om hur systemet för rättskipning i den utfärdande medlemsstaten fungerar och på en konkret och precis analys av den eftersökta personens individuella situation, kan en rapport från GTDA – som enligt de uppgifter som den hänskjutande domstolen har lämnat inte direkt avser denna situation – inte vara tillräcklig för att motivera att verkställighet av en europeisk arresteringsorder avseende denna person vägras.
- 124 Det framgår emellertid av EU-domstolens praxis att de objektiva, trovärdiga, precisa och vederbörligen aktualiserade uppgifter som den verkställande rättsliga myndigheten ska grunda sig på för att genomföra det första steget i den prövning som avses i punkt 97 ovan bland annat kan följa av internationella domstolsavgöranden, såsom domar från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna, avgöranden från domstolar i den utfärdande medlemsstaten samt beslut, rapporter och andra handlingar som upprättats av Europarådets organ eller organ som ingår i Förenta nationernas system (se, för ett liknande resonemang, dom av den 5 april 2016, Aranyosi och Căldăraru, C-404/15 och C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkt 89).

- 125 Eftersom GTDA:s mandat följer av resolutionerna 15/18, 20/16 och 33/30 som har antagits av Förenta nationernas råd för mänskliga rättigheter, vilket i sin tur inrättades genom Förenta nationernas generalförsamlings resolution 60/251 av den 15 mars 2006, kan en rapport som upprättats av GTDA följaktligen anses ingå bland de omständigheter som kan beaktas i det första steget av denna prövning, utan att den verkställande rättsliga myndigheten för den skull är bunden av slutsatserna i rapporten.
- 126 Fråga 4 a och b ska följaktligen besvaras enligt följande. Artikel 1.3 i rambeslut 2002/584, jämförd med artikel 47 andra stycket i stadgan, ska tolkas så, att förekomsten av en rapport från GTDA, i en situation där en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder gör gällande att han eller hon efter överlämnandet till den utfärdande medlemsstaten riskerar att dömas av en domstol som saknar behörighet i detta avseende, vilken inte direkt avser denna persons situation, inte ensam kan motivera att den verkställande rättsliga myndigheten vägrar att verkställa denna europeiska arresteringsorder, men att en sådan rapport däremot kan beaktas av denna rättsliga myndighet, tillsammans med andra omständigheter, för att bedöma huruvida det finns systembrister eller allmänna brister i fråga om hur systemet för rättskipning i denna medlemsstat fungerar eller brister som påverkar domstolsskyddet av en objektivt identifierbar personkrets som den nämnda personen ingår i.

Fråga 6

- 127 Domstolen påpekar inledningsvis att fråga 6 rör möjligheten att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder på grund av antingen att den utfärdande rättsliga myndigheten saknar behörighet att utfärda denna europeiska arresteringsorder eller att den person som är föremål för ordern, efter överlämnandet till den utfärdande medlemsstaten, riskerar att dömas av en domstol som saknar behörighet i detta avseende.
- 128 Eftersom det framgår av svaret på fråga 3 att det första av dessa två skäl under alla omständigheter inte kan motivera en vägran att verkställa en europeisk arresteringsorder, ska fråga 6 endast prövas i den del den avser det andra av dessa skäl.
- 129 Den hänskjutande domstolen ska således anses ha ställt denna fråga för att få klarhet i huruvida artikel 15.2 i rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att den utgör hinder för att den verkställande rättsliga myndigheten vägrar att verkställa en europeisk arresteringsorder av det skälet att den person som är föremål för denna order, efter överlämnandet till den utfärdande medlemsstaten, riskerar att dömas av en domstol som saknar behörighet i detta avseende, utan att först ha begärt kompletterande uppgifter från den utfärdande rättsliga myndigheten.
- 130 I artikel 15.2 i rambeslut 2002/584 föreskrivs att om den verkställande rättsliga myndigheten anser att de uppgifter som den utfärdande medlemsstaten har meddelat inte är tillräckliga för att myndigheten ska kunna besluta om överlämnandet, ska den begära att utan dröjsmål få nödvändiga kompletterande uppgifter.
- 131 Det framgår vidare av domstolens praxis att den i artikel 4.3 första stycket FEU föreskrivna skyldigheten till lojalt samarbete ska iakttas vid dialogen mellan de verkställande rättsliga myndigheterna och de utfärdande rättsliga myndigheterna, bland annat för att säkerställa att systemet med den europeiska arresteringsordern inte förlamas. Enligt principen om lojalt samarbete ska medlemsstaterna bland annat respektera och bistå varandra när de fullgör de

uppgifter som följer av fördragen (dom av den 22 februari 2022, Openbaar Ministerie (Domstol som upprättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 48 och där angiven rättspraxis).

- 132 Mot bakgrund härav ska de utfärdande och verkställande rättsliga myndigheterna, för att få till stånd ett effektivt straffrättsligt samarbete, fullt ut använda sig av de verktyg som föreskrivs i bland annat artiklarna 8.1 och 15 i rambeslut 2002/584 för att främja det ömsesidiga förtroende som utgör grunden för detta samarbete (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 februari 2022, Openbaar Ministerie (Domstol som upprättats enligt lag i den utfärdande medlemsstaten), C-562/21 PPU och C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punkt 49 och där angiven rättspraxis).
- 133 Det ska i detta sammanhang erinras om att den verkställande rättsliga myndigheten, såsom framgår av punkt 107 ovan, inte får vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder av det skälet att den person som avses med denna order, efter överlämnandet till den utfärdande medlemsstaten, riskerar att dömas av en domstol som saknar behörighet i detta avseende, annat än om denna verkställande rättsliga myndighet har konstaterat att den domstol som sannolikt kommer att döma i det förfarande som denna person kommer att bli föremål för i denna medlemsstat uppenbart saknar behörighet med beaktande av de behörighetsregler och processregler som är tillämpliga i nämnda medlemsstat.
- 134 Eftersom ett sådant konstaterande med nödvändighet grundar sig på en analys av den utfärdande medlemsstatens lagstiftning, kan den verkställande rättsliga myndigheten inte, utan att åsidosätta principen om lojalt samarbete, göra detta konstaterande utan att först ha begärt upplysningar om dessa regler från den utfärdande rättsliga myndigheten.
- 135 Det ska emellertid understrykas att det följer av svaret på fråga 4 c att det är motiverat att framställa en sådan begäran endast om den verkställande rättsliga myndigheten anser att den inte förfogar över objektiva, trovärdiga, precisa och vederbörligen aktualiserade uppgifter som gör det möjligt att fastställa att det finns systembrister eller allmänna brister i fråga om hur systemet för rättskipning i denna medlemsstat fungerar eller brister som påverkar domstolsskyddet av en personkrets som den berörda personen ingår i. Denna rättsliga myndighet kan nämligen i ett sådant fall inte vägra att verkställa en europeisk arresteringsorder med hänvisning till att det är uppenbart att den domstol som sannolikt kommer att döma denna person saknar behörighet.
- 136 Fråga 6 ska följaktligen besvaras enligt följande. Artikel 15.2 i rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att den utgör hinder för att den verkställande rättsliga myndigheten vägrar att verkställa en europeisk arresteringsorder av det skälet att den person som är föremål för denna order, efter överlämnandet till den utfärdande medlemsstaten, riskerar att dömas av en domstol som saknar behörighet i detta avseende, utan att först ha begärt kompletterande uppgifter från den utfärdande rättsliga myndigheten.

Fråga 7

- 137 Den hänskjutande domstolen har preciserat att den önskar svar från EU-domstolen på fråga 7, om det av svaren på frågorna 1–6 följer att rambeslut 2002/584, under de omständigheter som är aktuella i det nationella målet, utgör hinder för att vägra att överlämna en person på grund av de skäl som avses i dessa frågor.

- 138 Eftersom artikel 267 FEUF inte ger domstolen behörighet att tillämpa unionsbestämmelser på ett visst fall (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 maj 2020, *Bouygues travaux publics m.fl.*, C-17/19, EU:C:2020:379, punkt 51 och där angiven rättspraxis), ska fråga 7 besvaras, för fullständighetens skull, utan att det påverkar de behöriga domstolarnas bedömning av möjligheten att verkställa de europeiska arresteringsorder som utfärdats av den hänskjutande domstolen i det nationella målet.
- 139 Den hänskjutande domstolen har ställt fråga 7 för att få klarhet i huruvida rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att det utgör hinder för att flera på varandra följande europeiska arresteringsorder utfärdas mot en eftersökt person i syfte att få vederbörande överlämnad av en medlemsstat efter det att den medlemsstaten har vägrat att verkställa en första europeisk arresteringsorder avseende denna person.
- 140 Det ska inledningsvis påpekas att det inte finns någon bestämmelse i rambeslut 2002/584 som utesluter att flera på varandra följande europeiska arresteringsorder utfärdas mot en person, även när verkställighet av en första europeisk arresteringsorder avseende denna person har vägrats.
- 141 Ett sådant utfärdande kan dessutom visa sig vara nödvändigt, i synnerhet efter det att de omständigheter som utgjorde hinder för verkställigheten av en tidigare europeisk arresteringsorder inte längre föreligger eller, om beslutet att vägra verkställighet av den europeiska arresteringsordern inte var förenligt med unionsrätten, för att slutföra förfarandet för överlämnande av en eftersökt person och på så sätt, såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 137 i sitt förslag till avgörande, främja uppnåendet av det syfte att motverka straffrihet som eftersträvas med rambeslutet.
- 142 Av EU-domstolens praxis framgår däremot att det inte är förenligt med principerna om ömsesidigt förtroende och lojalt samarbete att utfärda en europeisk arresteringsorder vars verkställighet skulle leda till ett åsidosättande av artikel 47 i stadgan och, under de förutsättningar som slagits fast i domstolens fasta praxis, ska vägras av den verkställande rättsliga myndigheten (se, analogt, dom av den 11 november 2021, *Gavanozov II*, C-852/19, EU:C:2021:902, punkt 60).
- 143 En utfärdande rättslig myndighet får således inte, i avsaknad av ändrade omständigheter, utfärda en ny europeisk arresteringsorder mot en person efter det att en verkställande rättslig myndighet har vägrat att efterkomma en tidigare europeisk arresteringsorder som utfärdats mot denna person, i enlighet med sin skyldighet enligt artikel 1.3 i rambeslut 2002/584, jämförd med artikel 47 andra stycket i stadgan.
- 144 Eftersom utfärdandet av en europeisk arresteringsorder, såsom påpekats i punkt 54 ovan, kan få till följd att den person som ordern avser grips och därmed kan inskränka vederbörandes personliga frihet, ankommer det dessutom på den rättsliga myndighet som överväger att utfärda en europeisk arresteringsorder att pröva huruvida utfärdandet av en sådan order är proportionerligt med beaktande av omständigheterna i det enskilda fallet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 maj 2019, *PF (Litauens högsta åklagare)*, C-509/18, EU:C:2019:457, punkt 49, och dom av den 13 januari 2021, *MM*, C-414/20 PPU, EU:C:2021:4, punkt 64).
- 145 Vid en sådan prövning ankommer det på den rättsliga myndigheten att bland annat beakta arten och svårhetsgraden av det brott för vilket den eftersökta personen lagförs, följderna för denna person av den eller de europeiska arresteringsorder som tidigare utfärdats mot vederbörande eller utsikterna till verkställighet av en eventuell ny europeisk arresteringsorder.

146 Mot bakgrund av det ovan anförda ska fråga 7 besvaras enligt följande. Rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att det inte utgör hinder för att flera på varandra följande europeiska arresteringsorder utfärdas mot en eftersökt person i syfte att få vederbörande överlämnad av en medlemsstat efter det att den medlemsstaten har vägrat att verkställa en första europeisk arresteringsorder avseende denna person, under förutsättning att verkställigheten av en ny europeisk arresteringsorder inte skulle leda till ett åsidosättande av artikel 1.3 i rambeslutet och att det är proportionerligt att utfärda en sådan arresteringsorder.

Rättegångskostnader

147 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (stora avdelningen) följande:

1) Rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna, i dess lydelse enligt rådets rambeslut 2009/299/RIF av den 26 februari 2009,

ska tolkas så,

att en verkställande rättslig myndighet inte har möjlighet att vägra verkställighet av en europeisk arresteringsorder med stöd av ett skäl för att vägra verkställighet som inte följer av rambeslut 2002/584, i dess ändrade lydelse, utan endast följer av den verkställande medlemsstatens lagstiftning. Den nämnda rättsliga myndigheten får däremot tillämpa en nationell bestämmelse i vilken det föreskrivs att verkställighet av en europeisk arresteringsorder ska vägras om en sådan verkställighet skulle leda till en kränkning av en grundläggande rättighet som stadgas i unionsrätten, under förutsättning att bestämmelsens tillämpningsområde inte går utöver tillämpningsområdet för artikel 1.3 i rambeslut 2002/584, i dess ändrade lydelse, såsom denna har tolkats av Europeiska unionens domstol.

2) Artiklarna 1.1, 1.2 och 6.1 i rambeslut 2002/584, i dess lydelse enligt rambeslut 2009/299,

ska tolkas så,

att den verkställande rättsliga myndigheten inte får kontrollera huruvida en europeisk arresteringsorder har utfärdats av en rättslig myndighet som var behörig att göra detta och vägra att verkställa den europeiska arresteringsordern när den anser att så inte är fallet.

3) Artikel 1.3 i rambeslut 2002/584, i dess lydelse enligt rambeslut 2009/299, jämförd med artikel 47 andra stycket i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,

ska tolkas så,

att en verkställande rättslig myndighet, som ska besluta om huruvida en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder ska överlämnas, inte får vägra att verkställa denna order av det skälet att personen i fråga, efter överlämnandet till den medlemsstat som utfärdat arresteringsordern, riskerar att dömas av en domstol som saknar behörighet i detta avseende, såvida inte denna rättsliga myndighet

- dels förfogar över objektiva, trovärdiga, precisa och vederbörligen aktualiserade uppgifter som vittnar om systembrister eller allmänna brister i fråga om hur systemet för rättskipning i den utfärdande medlemsstaten fungerar eller brister som påverkar domstolsskyddet av en objektivt identifierbar personkrets som den berörda personen ingår i, med beaktande av kravet avseende en domstol som har inrättats enligt lag, vilket innebär att de berörda personerna generellt saknar tillgång till ett effektivt rättsmedel i denna medlemsstat som gör det möjligt att kontrollera behörigheten för den brottmålsdomstol som ska döma dem,
- dels konstaterar att det, med beaktande av de särskilda omständigheterna i det aktuella målet, finns grundad anledning att anta, mot bakgrund av bland annat de uppgifter som lämnats av den person som är föremål för den europeiska arresteringsordern avseende hans eller hennes personliga förhållanden, arten av det brott för vilket han eller hon lagförs, det faktiska sammanhang i vilket den europeiska arresteringsordern utfärdats, eller andra relevanta omständigheter, att den domstol som sannolikt kommer att döma i det förfarande som denna person kommer att bli föremål för i den utfärdande medlemsstaten uppenbart saknar behörighet i detta avseende.

Den omständigheten, att den berörda personen har kunnat göra gällande sina grundläggande rättigheter vid domstolarna i den utfärdande medlemsstaten för att ifrågasätta den utfärdande rättsliga myndighetens behörighet och den europeiska arresteringsorder som vederbörande är föremål för, har inte någon avgörande betydelse i detta sammanhang.

- 4) Artikel 1.3 i rambeslut 2002/584, i dess lydelse enligt rambeslut 2009/299, jämförd med artikel 47 andra stycket i stadgan om de grundläggande rättigheterna,

ska tolkas så,

att förekomsten av en rapport från GTDA, i en situation där en person som är föremål för en europeisk arresteringsorder gör gällande att han eller hon efter överlämnandet till den utfärdande medlemsstaten riskerar att dömas av en domstol som saknar behörighet i detta avseende, vilken inte direkt avser denna persons situation, inte ensam kan motivera att den verkställande rättsliga myndigheten vägrar att verkställa denna europeiska arresteringsorder, men att en sådan rapport däremot kan beaktas av denna rättsliga myndighet, tillsammans med andra omständigheter, för att bedöma huruvida det finns systembrister eller allmänna brister i fråga om hur systemet för rättskipning i denna medlemsstat fungerar eller brister som påverkar domstolsskyddet av en objektivt identifierbar personkrets som den nämnda personen ingår i.

- 5) Artikel 15.2 i rambeslut 2002/584, i dess lydelse enligt rambeslut 2009/299,

ska tolkas så,

att den utgör hinder för att den verkställande rättsliga myndigheten vägrar att verkställa en europeisk arresteringsorder av det skälet att den person som är föremål för denna order, efter överlämnandet till den utfärdande medlemsstaten, riskerar att dömas av en domstol som saknar behörighet i detta avseende, utan att först ha begärt kompletterande uppgifter från den utfärdande rättsliga myndigheten.

6) Rådets rambeslut 2002/584, i dess lydelse enligt rambeslut 2009/299,

ska tolkas så,

att det inte utgör hinder för att flera på varandra följande europeiska arresteringsorder utfärdas mot en eftersökt person i syfte att få vederbörande överlämnad av en medlemsstat efter det att den medlemsstaten har vägrat att verkställa en första europeisk arresteringsorder avseende denna person, under förutsättning att verkställigheten av en ny europeisk arresteringsorder inte skulle leda till ett åsidosättande av artikel 1.3 i rambeslut 2002/584, i dess ändrade lydelse, och att det är proportionerligt att utfärda en sådan arresteringsorder.

Underskrifter